

tankesmedjan
TIDEN

NR 10 | 2018

=====
RAPPOR
=====

INTRÄDESJOBBen & ”BIDRAGSBEROENDET”

– En analys av Moderaternas politik att
”göra det mer lönsamt att arbeta”

TORSTEN KJELLGREN

ISBN 978-91-88224-75-0

© Tankesmedjan Tiden 2018

Text: Torsten Kjellgren

Grafisk form: Gunilla Eklund Berglöv

Tryckeri: Linderoths tryckeri

INTRÄDESJOBBen & ”BIDRAGSBEROENDET”

– En analys av Moderaternas politik att ”göra det mer lönsamt att arbeta”

- ◆ Moderaterna går till val på devisen att ”arbete alltid ska löna sig mer än bidrag”. De har lanserat två förslag: *inträdesjobb* och *bidragstak*. Det förstnämnda innebär en anställningsform vikt för unga under 23 år utan gymnasieexamen samt för nyanlända. Anställningen är på heltid men endast till 70 procent av ingångslönen på arbetsmarknaden. Det andra förslaget innebär ett tak för samlade bidrag som uppgår till 75 procent av lägstalön. Sid 8

- ◆ Moderaterna benämner konsekvent alla typer av sociala ersättningar (eller transfereringar) som ”bidrag”. Men i det svenska ersättningssystemet rymmer socialförsäkringar, icke-behovsprövade ersättningar samt behovsprövade ersättningar. De har olika syften, funktioner och principer. Sid 10
 1. Socialförsäkringarna finansieras delvis av de försäkrade, och bygger på arbete. De följer de tre principerna: inkomstbortfall, solidarisk finansiering samt skattepliktighet. Några exempel är arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen.
 2. De icke-behovsprövade ersättningarna betalas ut till breda grupper. Barnbidraget är ett exempel. Detta tar inte hänsyn till inkomst eller andra kriterier än att just ha barn. Samma summa betalas ut till låg- som till höginkomsttagare, till arbetslösa såväl som sysselsatta.
 3. De behovsprövade ersättningarna betalas ut till personer i en särskild ekonomisk eller social situation. Ersättningarna strävar efter att garantera en dräglig levnadsstandard för människor, och motarbetar fattigdom och hemlöshet. Storleken på ersättningen styrs av personens situation och behov. Några exempel är bostadsbidrag, etableringsersättning och försörjningsstöd.

- ◆ Moderaternas påståenden att det går att ”stapla bidrag på varandra” som alternativ försörjning, samt att det ska finnas ett stort ”bidragsberoende” i dag visar sig båda sakna sanningshalt. Det ställs tydliga krav och förväntningar på den som mottar sociala ersättningar. Den som mottar etableringsersättning måste delta i en etableringsplan, och den som mottar försörjningsstöd måste aktivt söka jobb och får inte äga tillgångar, kapital, bostad eller fordon. Andelen av befolkningen i arbetsför ålder som mottar sociala ersättningar uppgår till 14,5 procent och är den lägsta sedan 1981. Sid 18

- ◆ Moderaterna påstår att en av sju personer ”lever på bidrag”. Verkligheten är dock en annan. Totalt mottar 143 685 personer långsiktig försörjning från ersättningssystemet, genom etableringsersättning och försörjningsstöd. Det motsvarar ungefär en av 40 personer, sett till den totala arbetskraften. Sid 20
- ◆ I flera uttalanden av Moderaterna påstår de att det finns familjer runt om i Sverige som förlorar på att en av föräldrarna tar ett jobb. Genom räkneexempel baserade på Statistiska centralbyrån, bestående av flera olika typfamiljer, slår denna rapport fast att familjer i samtliga fall tydligt tjänar ekonomiskt på att gå från a-kassa eller etableringsersättning till ett heltidsjobb med lägsta-lön, 20 000 kronor per månad före skatt. Det visar sig också att enbarns- och fyrbarnsfamiljer tjänar ekonomiskt på att en av de vuxna går från försörjningsstöd till arbete. För trebarnsfamiljer visar det sig dock att effekten blir plus minus noll i disponibel inkomst. Detta ska ses i ljuset av att gå från försörjningsstöd till arbete för en person också innebär att återfå rätten att äga tillgångar, kapital, bostad och fordon samt slippa ha myndigheters totala insyn i ens privatekonomi. Sid 22
- ◆ Moderaternas förslag om *inträdesjobb* visar sig minska de ekonomiska incitamenten att gå från ersättningssystemet till arbete. För de människor som tidigare fått sin försörjning via a-kassa eller etableringsersättning och får ett *inträdesjobb*, så minskar tillökningen i disponibel inkomst för familjen kraftigt jämfört med i dag. Ett exempel visar att en nyanländ fyrbarnsfamilj där båda föräldrarna tidigare mottagit etableringsersättning, i dag tjänar 2 223 kronor i månaden på att en får arbete. Med Moderaternas *inträdesjobb* skulle familjen i stället förlora 514 kronor i månaden. Liknande dramatiska försämringar kan ses för familjer med ett eller inget barn, som tidigare mottagit försörjningsstöd, där den ekonomiska vinsten av att få ett arbete försvinner med Moderaternas *inträdesjobb*. Sid 28
- ◆ Moderaternas andra förslag om ett *bidragstak* visar sig ha marginella effekter. Taket slår i vid 30 000 kronor i totala ersättningar per månad för en familj. Familjer med noll till tre barn påverkas inte över huvud taget av förslaget. Fyrbarnsfamiljer som mottar maximala ersättningar skulle förlora 236 kronor i månaden. Förslaget förändrar därför knappast incitamenten till arbete. Sid 31
- ◆ Sammantaget slår rapporten fast att flera av Moderaternas påståenden är vilseledande. Människor kan inte, utan särskilda skäl, välja att ”stapla bidrag” på varandra i stället för att arbeta. Det så kallade ”bidragsberoendet” visar sig gälla en mycket liten grupp. Dagens system har tydliga ekonomiska incitament att gå från ”bidrag” till arbete. Dessa incitament skulle dock kraftigt försvagas, och till och med i vissa fall försvinna, om Moderaternas förslag om *inträdesjobb* infördes. Det andra förslaget om *bidragstak* visar sig endast påverka ett fåtal hushåll, marginellt. Sid 33

ETT STORT TACK TILL...

Elis Örjes,
*nationalekonom som stått för alla
uträkningar i rapporten.*

Åsa-Pia Järliden Bergström,
*LO-ekonom som bistått med råd
och expertis.*

Christer Persson,
*fristående utredare & tidigare
planeringschef på socialdepartementet,
för kloka inspel och tips.*

INNEHÅLL

1. INLEDNING	8
2. SOCIALA ERSÄTTNINGAR	9
2.1 Socialförsäkringar	10
2.1.1 Arbetslöshetsförsäkringen	11
2.1.2 Sjukförsäkringen	11
2.1.3 Föräldraförsäkringen	12
2.1.4 Omställningsförsäkringar med stora fördelar	12
2.2 Icke behovsprövade ersättningar	14
2.3 Behovsprövade ersättningar	15
2.3.1 Bostadsbidraget	15
2.3.2 Etableringsersättningen	15
2.3.3 Försörjningsstödet	16
2.4 "Bidrag" i stället för arbete?	16
3. HUR STORT ÄR DET SÅ KALLADE "BIDRAGSBEROENDET"?	18
4. VAD HÄNDER NÄR NÅGON GÅR FRÅN TRANSFERERING TILL ARBETE?	22
5. VAD BLIR KONSEKVENSERNA AV INTRÄDESOBJETT OCH BIDRAGSTAK?	28
5.1 Inträdesjobb	28
5.2 Bidragstak	31
6. SLUTSATSER	33
LITTERATURFÖRTECKNING	36

1. INLEDNING

Inför valet den 9 september 2018 är stora skattesänkningar, "inträdesjobb" med en lagstiftad lön om 70 procent av ingångslönen, samt införandet av ett så kallat bidragstak centrala delar av Moderaternas ekonomiska politik. Detta innebär att ett hushåll utan skattepliktig inkomst maximalt ska kunna få 75 procent av lägstalön, i samlade bidrag. (Moderaterna, 2016) De lutar sig åt devisen: "Arbete ska alltid löna sig bättre än bidrag" (Svantesson, 2016). Uttalandet låter rimligt och logiskt för de flesta. Men om man skrapar på ytan lite så uppstår flera frågetecken:

- ♦ Vilka "bidrag" är det som åsyftas?
- ♦ Stämmer det att vissa grupper av människor skulle förlora ekonomiskt på att gå från bidrag till ett jobb?
- ♦ Hur omfattande är problemet i så fall? Finns det en proportionalitet mellan problemet och de föreslagna försämringarna?
- ♦ Vad blir konsekvensen av de två kombinerade moderata förslagen inträdesjobb och bidragstak – och hur mycket kommer det då att löna sig att arbeta?

Det är denna rapport ambition att reda ut dessa frågor. Syftet är att bidra till en seriös och saklig diskussion om utgångspunkterna för centrala delar av Moderaternas ekonomiska politik, samt att kunna bedöma rimligheten i och konsekvenserna av förslagen om bidragstak och inträdesjobben.

Att ha en saklig debatt om utgångspunkterna och effekterna av de stora partiernas ekonomiska politik är viktigt för ett öppet, inkluderande och demokratiskt samtal. Detsamma gäller tydliggörandet av vilka konsekvenser som olika politiska förslag får för människors liv. I den andan kommer denna text skrapa på ytan på en rad moderata uttalanden och påståenden. Detta för att förstå dem bättre, vad de syftar till, samt undersöka deras sanningshalt och stöd i forskningen. Men framför allt, för att förstå konsekvenserna för människorna i det svenska samhället om Moderaternas förslag skulle bli verklighet.

Vad är det, kort sagt, som står på spel i det stundande valet?

Försörjningsstödet (som tidigare kallades 'socialbidrag') är samhällets yttersta skyddsnät och stöd för den som har det verkligt svårt under en period.

2. SOCIALA ERSÄTTNINGAR

Socialförsäkringarna och de ersättningar som finns är till för att människor ska ha en inkomsttrygghet under olika skeden i livet. Det är viktigt för deras individuella frihet och självständighet – men det är också viktigt för att minska klyftorna i samhället. Socialförsäkringarna är ett av de mest effektiva sätten att omfördela i samhället och skapa mer jämlika förutsättningar mellan hög- och låginkomsttagare, mellan unga och gamla, mellan kvinnor och män och mellan infödda svenskar och nyanlända. I princip alla omfattas och drar nytta av dem. Och barnbidrag och bostadsbidrag är exempel på stöd som gör att vissa grupper kan klara ekonomiskt annars tuffa perioder i livet bättre. Försörjningsstödet (som tidigare kallades "socialbidrag") är samhällets yttersta skyddsnät och stöd för den som har det verkligt svårt under en period.

Det moderata förslaget om ett bidragstak utgår från den felaktiga bilden att alla sociala ersättningar, eller transfereringar (den närstående ekonomiska termen), som betalas ut till människor i Sverige utgörs av bidrag. Den "bidragslinje", som Moderaterna beskyller den rödgröna regeringen för, påstås ställas mot en moderat arbetslinje bestående av förvärvsarbete, men där nyanlända och ungdomar får acceptera att arbeta till lägre lön. Utgångspunkten i ett sådant resonemang är att människor väljer att leva på bidrag, och att detta lönar sig bättre än att förvärvsarbeta. Detta understryker därför ett systemfel, enligt Moderaterna. (Kris-tersson & Svantesson, 2018)

Strategin – som är helt central för Moderaternas ekonomiska politik – kan exemplifieras med detta uttalande:

"I dag går det att stapla bidrag på varandra vilket gör att den samlade bidragsnivån blir större eller nästan lika stor som om en person skulle arbetat." (Moderaterna, 2018)

Detta används som argument för att motivera stora skattesänkningar – som drar undan stora resurser från välfärden – och långtgående begränsningar av möjligheten för människor i olika skeden av livet att få en ekonomisk ersättning som gör att de kan leva värdiga liv, om än på en redan mycket låg nivå.

Moderaterna är ofta otydliga med vilka "bidrag" som avses. Att klumpa ihop olika ersättningar, och benämna allt som "bidrag" är problematiskt, eftersom vart och ett av stöden fyller ett syfte och har en grund. Om man talar om en "samlad bidragsnivå" så bör rimligen de bidrag som räknas in också redovisas.

” Det sociala skyddsnätet i Sverige har byggts upp under lång tid och är mångfacetterat.

Det sociala skyddsnätet i Sverige har byggts upp under lång tid och är mångfacetterat. Det består av flera olika transfereringar, såväl socialförsäkringar som ekonomiskt bistånd. Systemet består av många olika delar, med olika stöd till människor i olika livssituationer. Stödet har olika funktioner, strukturer och omfattningar. De kan dock, något förenklat, sammanfattas i de tre kategorierna nedan.

2.1. SOCIALFÖRSÄKRINGAR

Består av allmänna och generella försäkringar som ska fungera som ekonomiskt stöd till arbetstagarna när de får ett akut behov av det, på grund av förlorad inkomst. De finansieras främst genom arbetsgivaravgifter. I gengäld för arbetsgivarna begränsar försäkringarna löneutrymmet. Därmed förutsätter försäkringarna arbete och inkomst för de försäkrade, samt finansieras i stor utsträckning av de försäkrade. (Persson, 2018) Sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring är exempelvis just försäkringar som arbetsgivare betalar in premier för från den samlade lönekostnaden – i syfte att få en trygg omställning om och när de anställda blir sjuka eller förlorar jobbet.

Socialförsäkringarna bärs upp av tre principer (LO, 2018):

- ♦ **Inkomstbortfallsprincipen:** Utgångspunkten är den månadslön som den berörda arbetstagaren normalt sett har. Vid uppsägning, sjukdom eller skada ska inte den drabbade personen tvingas flytta från sitt hem, eller på annat sätt kastas ut i ekonomisk knipa. I stället ska den förlorade arbetsinkomsten ersättas, och trygghet och stabilitet garanteras till den försäkrade är åter i arbete. Ersättningen ska inte vara permanent, utan ses som en ekonomisk trygghet under en omställning tillbaka till arbete.
- ♦ **Solidarisk finansiering:** Alla som arbetar delar solidariskt på riskerna att bli sjuk eller arbetslös, genom att betala in en del av sin lön varje månad (genom såväl begränsat löneutrymme som i avgifter). Alla betalar in lika stor andel av sitt löneutrymme, trots att riskerna inte är jämnt fördelade över befolkningen. Detta skiljer sig väsentligt från en privat försäkring, där försäkringsbolag gör riskbedömningar och delar in de försäkrade i grupper, med olika premier och avgifter utefter det.
- ♦ **Skattepliktighet:** Ersättningarna från socialförsäkringarna är skattepliktiga som vilken annan inkomst som helst.

Nedan följer några exempel på socialförsäkringar.

2.1.1 Arbetslöshetsförsäkringen

Denna administreras av de fackliga organisationernas a-kassor. Arbetstagarna betalar in till dem, frivilligt, varje månad. I gengäld får de ekonomiskt stöd om de blir arbetslösa. Om en arbetslös person uppfyller villkoren av att ha varit betalande medlem i a-kassan i minst ett år, samt ha jobbat åtminstone sex månader minst halvtid under det senaste året, mottar den 80 procent av sin tidigare lön när den blir arbetslös. Dock högst 910 kronor per dag, före skatt. Detta gäller de första 100 ersättningsdagarna. Sedan sjunker ersättningen till 70 procent, med max 760 kronor per dag före skatt. Om personen är med i a-kassan men inte uppfyller dessa villkor kan den motta en grundersättning, bestående av 8 000 kronor per månad före skatt. Samtliga personer som mottar ersättning från a-kassan är skyldiga att aktivt söka jobb. De behöver delta i Arbetsförmedlingens aktiviteter, och rapportera från dessa, samt bredda sitt arbetssökande såväl vad gäller yrke som geografisk plats i landet. (Arbetsförmedlingen, 2018)

Arbetslöshetsförsäkringen finansieras dels genom de inbetalade medlemsavgifterna, dels genom de statsbidrag som går via Arbetsförmedlingens anslag. Det sistnämnda uppgick till 12,2 miljarder kronor under 2017. (Arbetsförmedlingen, 2017) Pengarna till staten kommer i sin tur från arbetsgivarnas och egenföretagarnas arbetsmarknadsavgifter. (IAF, 2017) A-kassorna måste sedan betala en så kallad finansieringsavgift tillbaka till staten. Den uppgick totalt till 3,44 miljarder kronor under 2017. (IAF, 2017)

2.1.2 Sjukförsäkringen

Ersättning betalas ut till den som blir sjuk eller skadad, och därför inte kan utföra sitt arbete. Första 14 dagarna av sjukskrivningen betalar arbetsgivaren ut den så kallade sjuklönen, i stället för den vanliga lönen. Efter detta betalar Försäkringskassan ut sjukpenning, vars normalnivå uppgår till 80 procent av den sjukpenninggrundade inkomsten. Normalnivån betalas ut i högst 365 dagar under en ramtid på 450 dagar. Villkoren för utbetalning av sjukpenning är baserad på sjukskrivningens tid, samt den sjukes möjlighet att delta på arbetsplatsen och arbetsmarknaden. De första 90 dagarna har den sjukskrivne rätt till ersättning så länge den vare sig kan utföra sitt vanliga arbete, eller ett annat tillfälligt arbete hos sin nuvarande arbetsgivare. Efter dessa 90 dagar har personen rätt till sjukpenning om hen inte kan utföra något arbete alls hos sin arbetsgivare. Efter totalt 180 dagar har den sjukskrivne rätt till ersättning endast om vederbörande inte kan utföra något normalt förekommande arbete över huvud taget på arbetsmarknaden. Efter 365 dagar, under ramtiden 450 dagar, är huvudregeln att personen ska återgå till arbete. Endast om personen lider av en allvarlig sjukdom anses den berättigad till vidare sjukpenning. Nivån sänks då till 75 procent. Bedömningen görs av Försäkringskassan med råd från medicinsk expertis, grundat främst på läkarintyg. (Försäkringskassan, 2018)

2.1.3 Föräldraförsäkringen

Denna ger föräldrar rätten att vara hemma med sitt barn totalt 480 dagar. Av dessa är 90 dagar öronmärkta för varje förälder, och kan inte överföras till den andra. Även denna försäkring handlar alltså om en begränsad period. En förälder som är hemma med sitt barn har rätt till knappt 80 procent av sin inkomst, men maximalt 967 kronor per dag. Finansieringen består främst av de sociala avgifter som arbetsgivarna betalar in till staten. (Försäkringskassan, 2018)

2.1.4 Omställningsförsäkringar med stora fördelar

Ovan nämnda ersättningar är alla omställningsförsäkringar. De är till för att ge människor trygghet och ekonomisk uppbackning under en omställningsperiod; en begränsad tid borta från arbete på grund av uppsägning, sjukskrivning eller föräldraskap.

Socialförsäkringar har visat sig ha flera positiva samhällsekonomiska effekter. Bland dessa hör omfördelning mellan olika åldersgrupper, låg- och höginkomsttagare, sjuka och friska samt arbetslösa och sysselsatta. De har visat sig ha starkare omfördelningseffekter än såväl skattesystemet som välfärdstjänster (skola, vård och omsorg). Vidare har de visat sig vara goda konjunkturdämpare,

Under krisen på 1990-talet frystes och sänktes flera ersättningsnivåer i socialförsäkringssystemet.

bidragit till bättre matchning på arbetsmarknaden, samt ökat incitamenten till investeringar i humankapital. Det sistnämnda främst genom att öka människors benägenhet att ta sunda risker: bilda familj, byta jobb, starta eget företag eller börja en längre utbildning. (Persson, 2018)

Socialförsäkringarna uppbygger av de tre nämnda principerna är tänkta att garantera ett tryggt liv för människor även om händelser, såväl positiva (skaffa barn) som negativa (bli sjuk eller arbetslös) inträffar, som innebär ett avbrott från arbetet och dess inkomst. Men, som redogjorts ovan, så är ersättningarna och det ekonomiska stödet inte villkorslöst. För det första möjliggörs försäkringarna av att människor arbetar, och att deras arbetsgivare betalar in de avgifter till staten som är kopplade till lönen för den anställde. För det andra är det ett frivilligt och aktivt val att vara med i a-kassan, och betala in ett separat belopp till den varje månad, för att försäkra sig mot inkomstbortfall. Och för det tredje ställs krav på den som mottar ersättning. Den som är sjuk måste uppvisa läkarintyg som bekräftar att den är inkapabel att arbeta. Den som är arbetslös måste aktivt söka jobb och på flera sätt stå till arbetsmarknadens förfogande. Och den som är föräldraledig måste givetvis ha ett barn att vara hemma med ...

Inspektionen för socialförsäkringen, ISF, har slagit fast i sin rapport att ersättningarna från socialförsäkringarna har minskat relativt gentemot lönerna de senaste decennierna. Under krisen på 1990-talet frystes och sänktes flera ersättningsnivåer i socialförsäkringssystemet. Sedan dess har de maximala

ersättningsnivåerna inom sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen räknats upp varje år enligt ett prisbasbelopp, för att följa prisutvecklingen. De har dock räknats upp i lägre takt än löneutvecklingen. En allt större del av befolkningen har en inkomst som överstiger takbeloppen i försäkringarna. Detta innebär att inkomstbortfallet generellt har ökat för båda dessa försäkringar. Arbetslöshetsersättningen har inte räknats upp i samma utsträckning som de andra två, varför gapet mellan denna och lönearbete är ännu större, och har ökat kraftigt sedan 1990-talet. ISF drar slutsatsen att ersättningsnivåerna har sjunkit så pass mycket relativt jämfört med lönerna, att socialförsäkringarna har rört sig bort från inkomstbortfallsprincipen mot ett grundtrygghetssystem. Enligt rapporten kan arbetslöshetsförsäkringen redan betraktas som en grundtrygghetsförsäkring, då inkomstbortfallet har blivit så pass påtagligt jämfört med lönen. Konsekvensen blir att allt fler tecknar privata försäkringar. (ISF, 2014)

Grupper med svag ställning på arbetsmarknaden har fått allt svårare att kvalificera sig för olika försäkringar.

De arbetstagare som inte har den möjligheten får det väldigt tufft ekonomiskt vid sjukdom, uppsägning och liknande. Slutsatserna från ISF:s rapport ligger väl i linje med de krav LO i flera år har uttryckt om höjda ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen. De har uttryckt oro över försäkringens dalande legitimitet, som följd av att den inte längre garanterar inkomstbortfall. Slutsatsen är därför att försäkringen måste stärkas, för att nå upp till en faktisk ersättningsnivå på 80 procent av lönen. (LO, 2012)

Vid sidan av detta problem kring taken i försäkringarna, har också ett problem uppenbarat sig kring golven i försäkringarna de senaste decennierna. Detta eftersom grupper med svag ställning på arbetsmarknaden har fått allt svårare att kvalificera sig för olika försäkringar. Detta har flera förklaringar. Exempelvis fler osäkra anställningsformer på arbetsmarknaden, och minskad täckningsgrad på grund av höjda avgifter, och minskat förtroende för försäkringarna. (Persson, 2018)

För att återvända till Moderaternas påståenden så kan samtliga socialförsäkringar inte appliceras som alternativ till arbete. De fungerar som omställningar snarare än långsiktig försörjning. På grund av villkoren som förutsätter arbete, den begränsade tidsperioden, och kraven för att betala ut ersättning, kan en person utan giltiga skäl knappast välja att leva på ersättning från socialförsäkringssystemet i stället för att förvärvsarbeta. Vidare har ersättningsnivåerna sjunkit jämfört med lönerna, och inkomstbortfallet ökat de senaste åren. Mäniskor som befinner sig i omställning, och mottar ersättning från socialförsäkringssystemet, förlorar en större del av sin inkomst än tidigare. Incitamenten att återgå till arbete kan därmed inte beskyllas för att vara för svaga. Detta när många arbetstagare får det mycket svårt att få ekonomin att gå runt vid uppsägning eller sjukdom – trots försäkring.

2.2 ICKE BEHOVSPRÖVADE ERSÄTTNINGAR

Dessa betalas ut till personer i en viss situation, utan hänsyn till deras ekonomiska behov. Det sker således utan behovsprövning. De följer inte socialförsäkringarnas tre principer. Detta då de inte bygger på arbete (ersättning betalas ut oavsett), och finansieringen inte sker direkt av de försäkrade – utan av staten.

Det kanske mest kända exemplet är **barnbidraget**. En klumpsumma om 1 250 kronor i månaden betalas ut per barn till föräldrarna. Det enda villkoret som behöver uppfyllas är just att ha barn. Beloppet är standardiserat och oberoende av föräldrarnas inkomst. Samma belopp betalas ut till barnfamiljer med knappa

” Barnbidraget är till för att stötta samtliga barnfamiljer, med tanke på de många kostnader det innebär att ha barn.

resurser som till välbärgade barnfamiljer. (Försäkringskassan, 2018) Barnbidrag betalas ut till barn upp till 16 år – därefter utgår studiebidrag direkt till den unga vuxna förutsatt att hen studerar. Flerbarnsföräldrar får även ett flerbarnstillägg på mellan 150 och 2 420 kr beroende på hur många barn man har.

För ensamstående föräldrar betalas också **underhållsstöd** ut från Försäkringskassan, förutsatt att den andra föräldern inte varje månad ersätter föräldern som har vårdnaden för barnet, alternativt betalar ett för lågt belopp. Detta stöd uppgår till 1 573 kronor per månad, och är således också standardiserat och oberoende av föräldrarnas inkomst. (Försäkringskassan, 2018)

Barnbidraget är till för att stötta samtliga barnfamiljer, med tanke på de många kostnader det innebär att ha barn. En kostnadsökning i absoluta termer sker för samtliga hushåll som får barn, oavsett inkomstnivå. Det finns flera styrkor med transfereringar likt dessa. Dels är systemet mycket billigt att administrera. Utan behovsprövning är utbetalningarna i stor utsträckning automatiserade. Med avsaknad av bedömningsprocess, handläggning etc. blir omkostnaderna billiga. Dels har breda ersättningar likt dessa också en klassöverbryggande karaktär, och ökar välfärdsstatens legitimitet. Flera samhällsklasser känner att de får ta del av den generella välfärden, och att de får någonting tillbaka från samhället. Detta skapar också en känsla av att "sitta i samma båt" som andra, och ett samhälle som håller ihop. Att få generellt bidrag är inte stigmatiserande och utpekande på det sättet som tidigare tiders stöd till fattiga var. Vidare pekar statsvetenskaplig forskning på fördelarna med breda välfärdsinsatser likt dessa, då utfallet ofta blir jämlika samhällen. Detta fenomen, med breda och icke-behovsprövade insatser som leder till jämlikhet, kallas i forskningen för *the Paradox of Redistribution* (sv. "Omfördelningsparadoxen"). (Korpi & Palme, 1998)

Icke-behovsprövade ersättningar, likt barnbidraget, blir till sin natur omöjlig att ställa som alternativ till lönearbete. Detta eftersom ersättningen betalas ut alldeles oavsett om personen är arbetslös, deltidsarbetande eller heltidsarbe-

tande. Dessutom är ersättningen densamma oavsett personens inkomst. Det blir således i samtliga fall ett tillskott på grund av att man antas ha ökade kostnader – vilket de flesta barnfamiljer kan vittna om. Det är inte att betrakta som ett alternativ till arbete. Slutligen – och framför allt – så är barnbidraget till för barnet. Det ska underlätta för alla att kunna köpa kläder, skor, mat eller vad den enskilda familjen nu väljer att prioritera.

I stället strävar de efter att garantera en värdig tillvaro, och förhindra att människor kastas ut i hemlöshet eller fattigdom.

2.3 BEHOVSPRÖVADE ERSÄTTNINGAR

Dessa betalas ut till personer i en utsatt social eller ekonomisk situation, med särskilda behov. Behovsprövade transfereringar följer inte samma principer som socialförsäkringarna. Istället strävar de efter att garantera en värdig tillvaro, och förhindra att människor kastas ut i hemlöshet eller fattigdom. Ersättningsens storlek avgörs av personens ekonomiska situation och behov.

2.3.1 Bostadsbidraget

Detta betalas ut som stöd till hyran för personer med låga inkomster. Ersättningen avgörs bland annat av personens ålder, dess inkomst, huruvida personen har barn, och hur hög hyran är. Sedan 1997 är bostadsbidraget baserat efter individen och inte, som tidigare, efter hushåll. (Försäkringskassan, 2018) Bostadsbidraget har inte följt uppgången i prisindex och löneutvecklingen de senaste åren. Detta innebär att ersättningarna relativt sett är lägre än tidigare, samt att det är färre människor som kvalificerar sig för ersättning, då deras lön överskrider inkomstgränsen för att motta ersättningen. (ISF, 2014)

2.3.2 Etableringsersättningen

Denna betalas ut till nyanlända människor i Sverige som inte har hunnit integrera sig på arbetsmarknaden. För att få ersättningen måste personen vara flykting, kvotflykting eller skyddsbehövande. Övriga invandrare, samt asylsökande, har inte rätt till etableringsersättning. (Migrationsinfo, 2016)

För att motta ersättningen behöver personen vara inskriven hos Arbetsförmedlingen som arbetssökande, samt stå till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söka jobb. Ersättningen är, precis som bostadsbidraget, individanpassad och ska motsvara 50 procent av ingångslönen på arbetsmarknaden. Mer konkret innebär detta 231 kronor per dag i ersättning under registreringsperioden, och sedan 308 kronor per dag i ersättning när personen väl deltar i etableringsplanen. Om inte personen deltar på heltid i etableringsplanen avtar ersättningen proportionerligt (deltagande på halvtid ger 154 kronor per dag). Ersättningen är begränsad till högst två år. (Arbetsförmedlingen, 2018)

Ersättningen ska motsvara 50 procent av ingångslönen på arbetsmarknaden. Den går inte att kombinera med föräldrapenning, sjukpenning, pension eller

studiemedel från CSN. Den går däremot att kombinera med barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag. (Migrationsinfo, 2018)

För nyanlända familjer, som har barn hemma under 20 år, betalas ett etableringstillägg ut. Ersättningen uppgår till 800 kronor i månaden per barn som är under 11 år, och 1 500 kronor i månaden för barn över 11 år. Om hushållet mottar underhållsstöd så avtar etableringstillägget. Ersättningen gäller för maximalt tre barn. Familjer som har fler barn än så mottar ersättning för de tre äldsta. Maximalt belopp per månad blir således 4 500 kronor. Ensamkommande nyanlända, i singelboenden, kan också få bostadsersättning. Om personen delar bostad med andra, eller är inneboende kan den inte få ersättningen. Beloppet består av månadshyran minus 1 800 kronor, dock max 3 900 kronor per månad. Om personen redan mottar bostadsbidrag så avtar bostadsersättningen. (Migrationsinfo, 2018)

2.3.3 Försörjningsstödet

Till sist finns ekonomiskt bistånd i form av det kommunala försörjningsstödet, som tidigare hette socialbidrag. För att motta försörjningsstöd måste personen bedömas vara inkapabel att klara sin egen försörjning. Stödet är därför, enligt en riksnorm, tänkt att täcka livsmedel, kläder etc. samt skäliga kostnader utanför riksnormen såsom hyra och el. Det kan handla om personer vars ekonomiska och sociala situation av olika skäl har fallerat. Det kan också handla om arbetslösa personer, som ej är täckta av arbetslöshetsförsäkringen. Personen måste då vara inskriven hos Arbetsförmedlingen och stå till arbetsmarknadens förfogande för att ta emot stödet. Detsamma gäller personer som via läkarintyg kan påvisa att de inte är kapabla att arbeta på grund av sjukdom eller skada, men samtidigt inte täcks av sjukförsäkringen och inte mottar sjukpenning. För att en person ska beviljas försörjningsstöd tillåts den inte inneha tillgångar såsom bostadsrätt, bil, aktier, bankmedel och värdesaker. Det rör sig således om personer som vare sig har en inkomst, täcks av socialförsäkringar, eller har några tillgångar. Försörjningsstödet kan därför ses som ett sista socialt skyddsnät, för att undvika att människor kastas ut i fattigdom, hemlöshet samt ekonomisk och social misär. (Stockholms stad, 2018)

” Klumpa ihop alla ersättningar som 'bidrag' är vilseledande.

bostadsrätt, bil, aktier, bankmedel och värdesaker. Det rör sig således om personer som vare sig har en inkomst, täcks av socialförsäkringar, eller har några tillgångar. Försörjningsstödet kan därför ses som ett sista socialt skyddsnät, för att undvika att människor kastas ut i fattigdom, hemlöshet samt ekonomisk och social misär. (Stockholms stad, 2018)

2.4 "BIDRAG" I STÄLLET FÖR ARBETE?

Efter genomgången ovan kan några saker konstateras. Att – som Moderaterna inte sällan gör – klumpa ihop alla ersättningar som "bidrag" är vilseledande. Detta då de tre olika kategorierna: socialförsäkringar, icke-behovsprövade

ersättningar och behovsprövade ersättningar, alla följer olika principer och har olika funktioner.

Moderaternas argument att arbete ställs mot bidrag i det nuvarande systemet och att människor kan "stapla bidrag" på varandra i stället för att förvärvsarbeta, faller omedelbart vad gäller de första två kategorierna. Detta på grund av deras uppbyggnad och funktioner. Som redovisats ovan är det inte applicerbart att välja socialförsäkringar, eller icke-behovsprövade ersättningar, som långsiktig alternativ försörjning till förvärvsarbete.

Den tredje kategorin, behovsprövade ersättningar, har en annorlunda uppbyggnad. De bärs inte upp av inbetalningar från de försäkrade, och följer inte inkomstbortfallsprincipen. I stället handlar det om ekonomiskt stöd från staten för att säkerställa en dräglig levnadsstandard för samhällets svagaste. Förutsatt att a-kassorna och Arbetsförmedlingen respektive Försäkringskassan och sjukvården sköter sitt kontroll- och uppföljningsarbete kan inte en person själv *välja* att leva på denna ersättning, som alternativ till lönearbete, utan att ha giltiga skäl. Den som är sjuk och vill ha ersättning från sjukförsäkringen måste visa läkarintyg. Och den arbetslöse som inte täcks av arbetslöshetsförsäkringen måste aktivt söka jobb och stå till arbetsmarknadens förfogande.

För försörjningsstöd är kraven ännu hårdare, och den som uppbär sådant stöd behöver redogöra för sina tillgångar och utgifter på ett mycket utlämnande sätt. Det är svårt att tänka sig att människor frivilligt skulle föredra att låta en myndighet få total insyn i ens privatekonomi, tvingas sälja av sina tillgångar och leva på existensminimum. Allt bara för att slippa arbeta, och för att få en mycket låg ersättning varje månad. Detta alltså i stället för att ha ett arbete att gå till, med ansvar för sina egna arbetsuppgifter, social gemenskap med kollegor, känslan av tillhörighet i samhället, och att tjäna sin egen lön.

Vi ska nu därför undersöka hur stort det så kallade "bidragsberoendet" är, hur stora ekonomiska incitament det finns för människor att gå från sociala ersättningar till lönearbete, och effekterna av förslagen *inträdesjobb* och *bidragstak*.

Det är svårt att tänka sig att människor frivilligt skulle föredra att låta en myndighet få total insyn i ens privatekonomi.

”

3. HUR STORT ÄR DET SÅ KALLADE "BIDRAGSBEROENDET"?

Med användandet av termen "bidragsberoende" har Moderaterna försökt peka ut de sociala ersättningarna som ett samhällsproblem. De hävdar att en stor grupp människor i Sverige har passiverats, och att systemet ger incitament att fastna i ett beroende av bidrag – i stället för att delta på arbetsmarknaden. Nedan granskas några moderata uttalanden på området:

◆ **Moderaterna säger:**

"Bidragsberoendet är stort och det är viktigt att tydliggöra förväntningar och krav på den som får försörjningsstöd." – Elisabeth Svantesson, ekonomisk-politisk talesperson Moderaterna (Aftonbladet, 2016)

◆ **Verkligheten säger:**

Sveriges ekonomi är för tillfället urstark. Sysselsättningsgraden, det vill säga andelen av befolkningen i åldrarna 15–74 år som har jobb, är med sina 67,8 procent den högsta i hela EU. Det är även den högsta noteringen i Sverige sedan 1990. (Ekonomifakta, 2018)

Med ett historiskt högt arbetskraftsdeltagande, följer också en historiskt låg andel av befolkningen i transfereringssystemen. Det handlar i dag om cirka 14,5 procent av befolkningen, åldrarna 20–64 år, som får sin försörjning via de sociala ersättningarna. Det är den lägsta andelen sedan 1981. (Finansdepartementet, 2017) Det är således helt felaktigt att hävda att "bidragsberoendet är stort". Det är de facto på historiskt låga nivåer.

Förväntningarna och kraven på den som mottar försörjningsstöd är reglerade i socialtjänstlagen. Den som är arbetslös, och mottar försörjningsstöd från kommunen, måste stå till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär att aktivt söka jobb, även utanför det egna yrket och boendeorten, samt delta i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program. Den rödgröna regeringen har tydliggjort förväntningarna och kraven, med nya

skrivningar i lagen. Man har också öppnat upp tillgången till mer information i Arbetsförmedlingens register för kommunernas socialtjänster. Handläggarna hos kommunen har nu tillgång till status för de senaste jobbsökningarna och aktivitetsrapporterna från Arbetsförmedlingen, för att kunna bedöma om personen gör allt i sin makt för att få ett jobb. Om så inte är fallet, betalas det inte ut något försörjningsstöd. Såväl lagen som praxis, vad gäller utbetalning av försörjningsstöd, följer således regeringens ledord "den som kan jobba ska jobba". (Aftonbladet, 2016) Förväntningarna och kraven på den som mottar stödet får därmed anses vara tydliga.

◆ **Moderaterna säger:**

Om försörjningsstödet: *"Nu har det blivit en permanent försörjning för människor vars enda problem är att de inte kommit in på svensk arbetsmarknad. Konstruktionen är dålig och leder till det vi ser i dag, att människor är i långvarigt bidragsberoende."* Ulf Kristersson, partiledare Moderaterna (Aftonbladet, 2017)

◆ **Verkligheten säger:**

269 300 vuxna människor i Sverige mottog under 2016 ekonomiskt bistånd, vilket till 93 procent består av försörjningsstödet. Om också barn räknas in i statistiken handlar det om 220 000 hushåll som mottog ekonomiskt bistånd. Det motsvarar ungefär vart tjugonde hushåll i Sverige. Anledningarna till utbetalningarna varierade, men den vanligaste orsaken hos vuxna var arbetslöshet. Det rörde sig då om arbetslösa människor som stod utanför arbetslöshetsförsäkringen. Även om detta var den enskilt vanligaste anledningen, så handlade det likväl om knappt hälften av fallen. Hur länge ett hushåll mottog ekonomiskt bistånd varierade, men i genomsnitt handlade det om 6,4 månader under 2016. Det rörde sig således främst om kortare, tillfällig hjälp när den ekonomiska situationen fallerat av olika skäl för människor. (Socialstyrelsen, 2017)

Socialstyrelsen benämner utbetalning till de vuxna personer som mottagit ekonomiskt bistånd i minst 27 månader under en period av tre år, med ett uppehåll på högst två månader, som *mycket långvarigt ekonomiskt bistånd*. Denna grupp utgör 22,9 procent av alla vuxna personer som mottar ekonomiskt bistånd. Således handlar det om totalt 61 669 personer. (Socialstyrelsen, 2018) Det är alltså endast denna grupp som med rätta kan beskrivas ha försörjningsstödet som en långvarig försörjning. De utgör endast 1 procent av den vuxna befolkningen. Här finns både människor med stora sociala problem och människor som är inne i en tuff period i livet. Det är denna begränsade men mycket utsatta grupp som Ulf Kristersson gör till huvudmåltafla för de omfattande försämringar som ska bekosta de stora skattesänkningar som Moderaterna vill genomföra.

Det är denna begränsade men mycket utsatta grupp som Ulf Kristersson gör till huvudmåltafla för de omfattande försämringar som ska bekosta de stora skattesänkningarna.

Med Socialstyrelsens statistik över ekonomiskt bistånd som utgångspunkt, brister Moderaternas påstående på flera punkter. Den stora majoriteten av de som

” Den stora majoriteten av de som mottog försörjningsstöd under 2016 gjorde det under ett fåtal månader av året.

mottog försörjningsstöd under 2016 gjorde det under ett fåtal månader av året. Det är därför svårt att hävda att det rör sig om en ”permanent försörjning”, eller ett ”långvarigt bidragsberoende”, för många människor. Gruppen som mottar långvarigt ekonomiskt bistånd utgör en mycket liten del av den arbetsföra befolkningen: cirka 1 procent. Vidare är det felaktigt att hävda att försörjningsstöd betalas ut till personer vars enda problem är att de inte tagit

sig in på arbetsmarknaden. Statistiken visar att en stor del av biståndet går till barn, samt att arbetslöshet är skälet för knappt hälften av de vuxna som mottar stödet. Människors behov av försörjningsstöd har således inte endast en enkel förklaring, utan består av olika skäl.

◆ **Moderaterna säger:**

”En av sju personer i arbetsför ålder lever på någon form av bidrag.” Elisabeth Svantesson, Moderaternas ekonomisk-politiska talesperson (Svantesson, Elisabeth, 2018)

◆ **Verkligheten säger:**

Moderaternas strategi att klumpa ihop olika former av ersättningar som ”bidrag” visar sig här återigen. Som föregående avsnitt har påvisat så är det endast icke-behovsprövade ersättningar som kan benämnas bidrag, och är applicerbara som alternativ försörjning till lönearbete. Då bostadsbidraget, även i maximala fall, knappast är tillräckligt att leva på återstår försörjningsstödet och etableringsersättningen. Vidare behöver vi definiera det något slarviga uttrycket ”leva på”. En rimlig utgångspunkt är att den som uppbär ersättning under en kortare period inte kan anses ha detta som en icke kortvarig försörjning. Därmed är det kategorin *mycket långvarigt ekonomiskt bistånd* som bör vara föremål för en sådan beskrivning. Det är alltså endast de människor som får sin försörjning genom någon av dessa två, som kan anses ”leva på bidrag”. I det sistnämnda fallet dock under en tidsperiod på högst två år.

◆ **Räkneexempel:**

Socialstyrelsen uppger att 22,9 procent av de 269 300 vuxna människor som mottog ekonomiskt bistånd under 2016 hade den under en längre tid, och därmed kan anses ha ”levt på” dessa ersättningar. Det vill säga 61 669 personer. (Socialstyrelsen, 2017)

Vad gäller etableringsersättningen, uppger Försäkringskassan att det rörde sig om totalt 82 016 personer under 2016. (Försäkringskassan, 2017)

Om vi lägger till även denna grupp nyanlända, så handlar det således om 143 685 personer som kan ha ansetts ”leva på bidrag”. Enligt Statistiska

centralbyrån består 57 procent av Sveriges totala befolkning på 10 miljoner människor, av personer i arbetsför ålder (20–64 år). (SCB, 2018) Det innebär 5,7 miljoner människor. Enkel matematik leder till vetskapen att 143 685 personer som lever på bidrag av totalt 5,7 miljoner personer i arbetsför ålder, knappast innebär en av sju personer – som Moderaterna hävdar. I stället motsvarar det ungefär en av 40 personer, eller cirka 2 procent.

Detta innebär att Moderaternas påstående är falskt. För att komma upp i en så hög andel som en av sju personer, så har de räknat med människor som mottar andra typer av ersättningar. Som tidigare avsnitt har påvisat är det inte applicerbart att hävda att personer "lever på bidrag", om de mottar ersättning från socialförsäkringar eller icke-behovsprövade ersättningar. Med den logiken kan annars höginkomsttagare som mottar barnbidrag anses "leva på bidrag" då de tar emot ekonomiskt stöd från staten. Det är en missvisande bild.

Med den logiken kan annars höginkomsttagare som mottar barnbidrag anses 'leva på bidrag' då de tar emot ekonomiskt stöd från staten.

4. VAD HÄNDER NÄR NÅGON GÅR FRÅN TRANSFERERING TILL ARBETE?

Som tidigare moderata uttalanden har påvisat menar partiet att en stor grupp människor lever i ett bidragsberoende. Detta har visat sig vara felaktigt, precis som påståendet att det utan särskilda skäl skulle gå att "stapla bidrag" på varandra. Även om dessa påståenden har visat sig osanna, är det relevant att undersöka också den sista delen i den moderata argumentationen. Nämligen de ekonomiska incitamenten att gå från transfereringssystemet till arbetsmarknaden. Det vill säga, vad händer med den månatliga inkomsten för personer som får sin försörjning från sociala ersättningar, om de får ett heltidsarbete med en lägsta lön (20 000 kronor i månaden före skatt)?

Några moderata påståenden på området granskas nedan.

◆ **Moderaterna säger:**

"I dag går det att stapla bidrag på varandra vilket gör att den samlade bidragsnivån blir större eller nästan lika stor som om en person skulle arbetat." (Moderaterna, 2018)

"I dag finns det hushåll runtom i Sverige som förlorar ekonomiskt på att någon i familjen tar ett jobb." Elisabeth Svantesson, Moderaternas ekonomisk-politiska talesperson (Svantesson, M: I vårt Sverige ska det inte löna sig att gå på bidrag, 2018)

"Aktuella expertrapporter har konstaterat att nyanlända till och med kan förlora ekonomiskt på att ta ett jobb. Det är helt orimligt – särskilt om vi ska klara integrationen." (Moderaterna, 2018)

◆ **Verkligheten säger:**

Det första påståendet har i viss utsträckning behandlats i tidigare avsnitt.

Det har framgått där att personer utan särskilda skäl inte kan välja att "stapla bidrag" på varandra. Detta på grund av deras villkor och de krav som ställs på den som mottar ersättning. För sakens skull kan vi likväl se vilka transfereringar som går att kombinera, då personen uppfyller villkoren och kraven. Samtidigt kan de ekonomiska incitamenten att gå från transfereringssystemet till lönearbete undersökas. Det finns två fall som måste beaktas: en ensamstående person och en sammanboende person.

◆ Räkneexempel:

Ensamstående

Tabell 1 nedan visar att en ensamstående person utan barn som mest kan få drygt 10 000 kronor i månaden utan bostadsbidrag. En person med ett barn kan få cirka 13 600 kronor. Som mest kan en ensamstående med fyra barn få 27 423 kronor per månad i transfereringar, vilket innebär 5 485 kronor att leva på per person och månad.

Tabell 1: Översikt av ersättningar för en ensamstående person med noll till fyra barn¹

Ensamstående	Utan barn	Ett barn	Två barn	Tre barn	Fyra barn ²
Transferering	Ekonomiskt bistånd	Etableringsersättning	Etableringsersättning	Ekonomiskt bistånd	Etableringsersättning
Barnbidrag ³		1 050	2 250	3 880	5 940
Bostadsbidrag		3 400	4 200	5 200	5 200
Etableringsersättning		6 776	6 776		6 776
Etableringstillägg		800	1 600		1 500
Underhållsstöd ⁴		1 573	3 146	4 719	6 292
Ekonomiskt bistånd	10 046			8 645	1 715
Total disponibel inkomst	10 046	13 599	17 972	22 444	27 423
Inkomst per person i familjen	10 046	6 800	5 991	5 611	5 485

Tabellen visar den högsta ersättning per månad en ensamstående med noll till fyra barn kan få. I första fallet säkras normen för försörjningsstöd en lägsta disponibel inkomst om drygt 10 000 kronor och redovisas endast som slutsumma. I de andra fallen redovisas ersättningarna per post. (Summorna gäller före skatt.)

Sammanboende

Bilden av vad en person kan få som mest i transfereringar blir genast mer komplex då personen är sambo med en annan person. Sambon påverkar vilka ersättningar som personen kan få. Om två personer som bor med varandra är arbetslösa och får ekonomiskt bistånd och/eller bostadsbidrag, och den ena

¹ Uträkningarna är gjorda av SCB och utgår från att månadslönen är 20 000 kronor. Hyreskostnaden för hushåll utan barn är 5 800 kronor, för hushåll med ett barn 6 900 kronor och för hushåll med fyra barn 12 150 kronor. Beräkningarna baseras i övrigt på antaganden som anges i avsnitt 1.3.4 i ESO-rapporten: 2018:2 *Lönar sig arbete 2.0?*.

² I fallet med fyra barn blir ersättningen för den ensamstående samma om hen saknar egen försörjning och får ekonomiskt bistånd eller har etableringsersättning.

³ Inklusive flerbarnstillägg. Samtliga uträkningar i rapporten utgår från det gamla barnbidraget på 1050 kronor per månad. 1 mars 2018 höjdes detta till 1250 kronor per månad.

⁴ Utgår från ersättningsnivån innan de genomförda höjningarna under 2018.

personen får ett arbete så minskar ersättningen även för sambon. För att materialet ska bli överskådligt redovisas nedan endast tabeller för personer med ett och fyra barn.

Tabell 2 visar de ekonomiska effekterna för en enbarnsfamilj i olika situationer, om en av föräldrarna får arbete.

En enbarnsfamilj:

- ♦ Där båda föräldrar tidigare mottagit arbetslöshetsersättning (a-kassa), och där en av dem får ett arbete med en lön på 20 000 kronor ökar familjens disponibla inkomst med cirka 2 730 kronor.
- ♦ Där båda föräldrar tidigare mottog etableringsersättning, och en av dem får ett arbete så ökar familjens disponibla inkomst med cirka 5 777 kronor.
- ♦ Där båda föräldrar tidigare levde på ekonomiskt bistånd, så ökar familjens disponibla inkomst med cirka 519 kronor.

Tabell 2: Ökad inkomst för en enbarnsfamilj (2 år) om en av föräldrarna får arbete⁵

	Partner med a-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner med ekonomiskt bistånd	
	Arbete	A-kassa	Arbete	Etableringsersättning	Arbete	Ekonomiskt bistånd
Lön	20 000		20 000		20 000	
A-kassa	15 144	30 288				
Avtalsersättning	2 821	5 642				
Skatt	9 334	10 174	4 247		4 247	
Arbetsinkomst netto	28 631	25 756	15 753		15 753	0
Barnbidrag	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Bostadsbidrag			200	2 800	500	3 400
Etableringsersättning			6 776	13 552		
Etableringstillägg			800	800		
Underhållsstöd						
Ekonomiskt bistånd					0	11 734
Barnomsorgsavgift	1 054	909	600	0	600	0
Disponibel inkomst efter barnomsorgsavgift	28 627	25 897	23 979	18 202	16 703	16 184
Ökad inkomst vid arbete		2 730		5 777		519

Tabellen visar familjens ökade inkomst om en av föräldrarna i en enbarnsfamilj går från transferering till arbete givet vilken status den andra föräldern har. Exempelvis om båda föräldrarna tidigare mottog a-kassa, och den ena föräldern får ett jobb med 20 000 kronor i lön så blir den ökade inkomsten för familjen cirka 2 730 kronor i månaden.

⁵ Uträkningarna är gjorda av SCB och utgår från att månadslönen är 20 000 kronor. Hyreskostnaden för hushåll utan barn är 5 800 kronor, för hushåll med ett barn 6 900 kronor och för hushåll med fyra barn 12 150 kronor. Beräkningarna baseras i övrigt på antaganden som anges i avsnitt 1.3.4 i ESO-rapporten: 2018:2 Lönar sig arbete 2.0?.

Tabell 3 nedan visar de ekonomiska effekterna för en fyrabarnsfamilj i olika situationer, om en av föräldrarna får ett arbete.

Om en fyrabarnsfamilj:

- ♦ Där båda föräldrarna tidigare mottog a-kassa, och en av dem får ett arbete med en lön på 20 000 kronor, ökar familjens disponibla inkomst med cirka 2 507 kronor.
- ♦ Där båda föräldrarna tidigare mottog etableringsersättning, och en av dem får jobb, så ökar familjens inkomst med cirka 2 223 kronor.
- ♦ Där ingen av föräldrarna tidigare hade egen försörjning, och levde på ekonomiskt bistånd, ökar inte inkomsterna för familjen om en av dem får ett jobb.

Tabell 3: Ökad inkomst för en fyrabarnsfamilj (2, 4, 7 och 14 år) om en av föräldrarna får arbete⁶

	Partner med a-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner med ekonomiskt bistånd	
	Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Ekonomiskt bistånd
Lön	20 000		20 000		20 000	
A-kassa	15 144	30 288				
Avtalsersättning	2 821	5 642				
Skatt	9 334	10 174	4 247		4 247	
Arbetsinkomst netto	28 631	25 756	15 753		15 753	0
Barnbidrag	5 940	5 940	5 940	5 940	5 940	5 940
Bostadsbidrag	0	100	2 000	4 600	2 300	5 200
Etableringsersättning			6 776	13 552		
Etableringstillägg			3 100	3 100		
Underhållsstöd						
Ekonomiskt bistånd				3 044	7 353	19 096
Barnomsorgsavgift	1 950	1 682	1 110	0	1 110	0
Disponibel inkomst efter barnomsorgsavgift	32 621	30 115	32 459	30 236	30 236	30 236
Ökad inkomst vid arbete		2 507		2 223		0

Det moderata påståendet att hushåll runt om i landet förlorar på att ta ett jobb visar sig därmed vara falskt. I våra sammanställningar finns det inga fall då personer förlorar på att ta ett jobb. För nyanlända familjer visade det sig finnas starka ekonomiska incitament att gå från etableringsersättning till lönearbete.

⁶ Uträkningarna är gjorda av SCB och utgår från att månadslönen är 20 000 kronor. Hyreskostnaden för hushåll utan barn är 5 800 kronor, för hushåll med ett barn 6 900 kronor och för hushåll med fyra barn 12 150 kronor. Beräkningarna baseras i övrigt på antaganden som anges i avsnitt 1.3.4 i ESO-rapporten: 2018:2 Lönar sig arbete 2.0?.

Det handlar om flera tusen kronor mer i månaden i disponibel inkomst för såväl enbarns- som fyrabarnsfamiljer.

Det finns enskilda exempel där rapporter visat att nyanlända kan förlora på att ta ett arbete. I ESO-rapporten 2018:2 *Lönar sig arbete 2.0?* visar det sig att en fyrabarnsfamilj där båda föräldrarna tidigare levde på ekonomiskt bistånd, kan förlora tio (10) kronor på att en av dem får arbete. (Löfbom, 2018) Denna uppskattning är dock inte helt hundra procentig. När SCB gör samma simulering till den här rapporten blir resultatet nämligen 0 kronor i förlust.

Att inte en familjs disponibla inkomst ökar när en av föräldrarna går från ekonomiskt bistånd till arbete kan vid en första anblick tyckas märkligt. Detta ska dock ses i ljuset av de stora sociala och ekonomiska uppoffringar som är nödvändiga för att motta ekonomiskt bistånd. Med total insyn i ens privatekonomi, ingen rätt att äga tillgångar, kapital, bostad, fordon och så vidare, blir det omöjligt att hävda att det inte redan finns starka incitament att gå från denna situation till lönearbete. Det ska även ses i ljuset av att detta är personer som har extremt låga inkomster både som ersättningar och för de jobb som kommer i fråga. Marginalen att sänka ersättningarna är mycket liten om man inte är beredd att aktivt och medvetet trycka redan utsatta människor under fattigdomsgränsen.

◆ **Moderaterna säger:**

"När en trebarnsfamilj kan få bidrag på 28 000 kronor per månad, och när familjens inkomst kan minska när någon börjar arbeta, råder ett systemfel." (Moderaterna, 2017)

◆ **Räkneexempel:**

Tabell 4 nedan visar ett räkneexempel på en typisk trebarnsfamilj. Moderaternas påstående visar sig inte stämma. Det finns inget scenario där familjen får 28 000 kronor i sociala ersättningar.

- ◆ Om båda föräldrar i en trebarnsfamilj tidigare mottagit a-kassa och en av dem får ett jobb med 20 000 kronor i månaden, får familjen en ökad månatlig inkomst på 2 607 kronor.
- ◆ Om båda föräldrar tidigare levde på etableringsersättning och en av dem får jobb, blir den ökade inkomsten för familjen hela 5 267 kronor.
- ◆ Om båda föräldrar tidigare levde på ekonomiskt bistånd, och en får arbete ökar inte familjens inkomst.

Tabell 4: Ökad inkomst för en trebarnsfamilj (2, 4 och 7 år) om en av föräldrarna får arbete⁷

	Partner med a-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner med ekonomiskt bistånd	
	Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Ekonomiskt bistånd
Lön	20 000		20 000		20 000	
A-kassa	15 144	30 288				
Avtalsersättning	2 821	5 642				
Skatt	9 334	10 174	4 247		4 247	
Arbetsinkomst netto	28 631	25 756	15 753		15 753	0
Barnbidrag	3 880	3 880	3 880	3 880	3 880	3 880
Bostadsbidrag			2 000	4 600	2 300	5 200
Etableringsersättning			6 776	13 552		
Etableringstillägg						
Underhållsstöd						
Ekonomiskt bistånd					4 414	16 157
Barnomsorgsavgift	1 950	1 682	1 110	0	1 110	0
Disponibel inkomst efter barnomsorgsavgift	30 561	27 955	29 699	24 432	25 237	25 237
Ökad inkomst vid arbete		2 607		5 267		0

⁷ Uträkningarna är gjorda av SCB och utgår från att månadslönen är 20 000 kronor. Hyreskostnaden för hushåll utan barn är 5 800 kronor, för hushåll med ett barn 6 900 kronor och för hushåll med fyra barn 12 150 kronor. Beräkningarna baseras i övrigt på antaganden som anges i avsnitt 1.3.4 i ESO-rapporten: '2018:2 Lönar sig arbete 2.0?'.

5. VAD BLIR KONSEKVENSERNA AV INTRÄDESJOBBER OCH BIDRAGSTAK?

Moderaterna går, som tidigare nämnts, till val på införandet av inträdesjobb och bidragstak.

Det förstnämnda är tänkt för nyanlända samt för personer under 23 år utan gymnasieexamen. Anställningsformen består av en heltidssysselsättning, men där 30 procent av arbetstiden ska gå åt att lära sig arbetet (via praktik eller utbildning). Trots att anställningsformen är på heltid ska lönen uppgå till 70 procent av ingångslönen i branschen, räknat upp till ett tak på 21 000 kronor i bruttolön per månad. (Moderaterna, 2017)

Det andra förslaget, införandet av ett bidragstak, innebär att ett hushåll utan skattepliktig inkomst inte kan erhålla mer än 75 procent av lägstalön och bostadsbidrag. (Moderaterna, 2016)

Således innebär de två förslagen i korthet en sänkning av lönen för heltidsarbete, samt en begränsning för de som får sin försörjning från transfererings-systemet. Nedan presenteras konsekvenserna av detta, för människor i olika livssituationer.

5.1 INTRÄDESJOBBER

Inträdesjobben skulle innebära en faktisk sänkning av lägstalönen, och göra det mindre lönsamt att arbeta. För en nyanländ enbarnsfamilj som mottar etableringsersättning, finns det i dag starka ekonomiska incitament att få ett arbete. Om en av föräldrarna får ett jobb ökar nämligen familjens inkomst med 5 777 kronor. Med inträdesjobben skulle detta sjunka till 2 670 kronor. I fallet då båda föräldrar levde på ekonomiskt bistånd, tjänar familjen i dag 519 kronor på att ena personen får ett arbete. Med införandet av inträdesjobb så skulle familjen

inte tjäna något alls. Tvärtemot Moderaternas intention så lönar sig arbete mindre än bidrag, om deras förslag om inträdesjobb skulle bli verklighet.

Tabell 5: Ökad inkomst för en enbarnsfamilj (2 år) om en av föräldrarna får ett inträdesjobb⁸

	Partner med a-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner med ekonomiskt bistånd	
	Arbete	A-kassa	Arbete	Etableringsersättning	Arbete	Saknar egen försörjning
Lön	14 000		14 000		14 000	
A-kassa	10 601	21 202				
Avtalsersättning	2 821	5 642				
Skatt	5 986	6 937	2 517		2 517	
Arbetsinkomst netto	21 436	19 906	11 483		11 483	0
Barnbidrag	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Bostadsbidrag			1 400	2 800	1 700	3 400
Etableringsersättning			6 776	13 552		
Etableringstillägg			800	800		
Underhållsstöd						
Ekonomiskt bistånd					2 371	11 734
Barnomsorgsavgift	738	636	420	0	420	0
Disponibel inkomst efter barnomsorgsavgift	21 748	20 320	21 089	18 202	16 184	16 184
Ökad inkomst vid arbete		1 428		2 887		0

Tabellen visar en översikt av effekten när en person i enbarnsfamilj går från transferering till inträdesjobb givet den andra sambons status.

Den minskade ekonomiska vinsten av att få ett arbete blir än mer dramatisk för en fyrabarnsfamilj, vilket tabell 6 visar. En nyanländ fyrabarnsfamilj där båda föräldrar mottar etableringsersättning ökar sin inkomst i dag med cirka 2 223 kronor om en av dem får arbete. Men om en av föräldrarna i stället skulle få ett inträdesjobb, enligt Moderaternas modell, så skulle familjen förlora 514 kronor i månaden.

⁸ Uträkningarna är gjorda av SCB och utgår från att månadslönen är 14 000 kronor. Hyreskostnaden för hushåll utan barn är 5 800 kronor, för hushåll med ett barn 6 900 kronor och för hushåll med fyra barn 12 150 kronor. Beräkningarna baseras i övrigt på antaganden som anges i avsnitt 1.3.4 i ESO-rapporten: 2018:2 Lönar sig arbete 2.0?

Tabell 6: Ökad inkomst för en fyrbarnsfamilj (2, 4, 7 och 11 år) om en av föräldrarna får ett inträdesjobb⁹

	Partner med a-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner med ekonomiskt bistånd	
	Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Saknar egen försörjning
Lön	14 000		14 000		14 000	
A-kassa	10 601	21 202				
Avtalsersättning	2 821	5 642				
Skatt	5 986	6 937	2 517		2 517	
Arbetsinkomst netto	21 436	19 906	11 483		11 483	0
Barnbidrag	5 940	5 940	5 940	5 940	5 940	5 940
Bostadsbidrag	1 800	1 900	3 200	4 600	3 500	5 200
Etableringsersättning			6 776	13 552		
Etableringstillägg			3 100	3 100		
Underhållsstöd						
Ekonomiskt bistånd	2 425	3 665	0	3 044	10 050	19 095
Barnomsorgsavgift	1 365	1 176	777	0	777	0
Disponibel inkomst efter barnomsorgsavgift	30 236	30 235	29 722	30 236	30 236	30 236
Ökad inkomst vid arbete		0		-514		0

Tabellen visar en översikt av effekten när en person i en trebarnsfamilj går från transferering till inträdesjobb givet den andra sambons status.

Det framgår i den sammanfattande tabell 7 hur mycket sammanboende tjänar på att gå från transferering till arbete. Exempelvis får en familj som har två barn och där båda föräldrar i dag får etableringsersättning en inkomstökning på cirka 5 467 kronor. Med Moderaternas inträdesjobb skulle vinsten av att börja arbeta bara bli 2 670 kronor. Det som blir tydligt är att den sänkta lägsta lönen tar bort alla ekonomiska drivkrafter till att arbeta för de familjer som har ett eller inget barn, samt saknar egen försörjning i dag.

⁹ Ibid

Tabell 7: Sammanfattning av hur mycket familjer tjänar på att en av de vuxna får ett arbete respektive inträdesjobb

	A-kassa		Etableringsersättning		Ekonomiskt bistånd	
	Nuvarande	Moderaterna	Nuvarande	Moderaterna	Nuvarande	Moderaterna
Inga barn	2 875	1 530	8 977	4 707	3 023	0
Ett barn	2 730	1 428	5 777	2 887	519	0
Två barn	2 655	1 375	5 467	2 670	0	0
Tre barn	2 607	1 341	5 267	2 530	0	0
Fyra barn	2 507	0	2 223	-514	0	0

Tabellen visar en översikt av ökningen i disponibel inkomst för en familj när en av de vuxna går från transferering till arbete med nuvarande lägstalön (20 000 kronor) respektive Moderaternas inträdesjobb (lägstalön 14 000 kronor).

5.2 BIDRAGSTAK

Tabell 8 visar att ett bidragstak skulle göra att sammanboende hushåll maximalt skulle kunna få cirka 30 000 kronor i månaden. Detta då lägstalönen i Sverige i dag ligger kring 20 000 kronor. Två sammanboende med lägstalön tjänar således cirka 40 000 kronor i dag. 75 procent av detta, 30 000 kronor, skulle i så fall utgöra Moderaternas bidragstak.

Tabell 8: Maximala ersättningar för en familj

	Etableringsersättning	Ekonomiskt bistånd
Utan barn	13 552	12 730
Ett barn (2 år)	18 202	16 184
Två barn (2 och 4 år)	21 002	19 863
Tre barn (2, 4 och 7 år)	24 432	25 237
Fyra barn (2, 4, 7 och 14 år)	30 236	30 236

Tabellen visar vilka transfereringar en familj maximalt kan få ut om båda föräldrarna får etableringsersättning eller ekonomiskt bistånd för att de saknar egen försörjning. Den är uppdelad efter antalet barn familjen har. De situationer som skulle beröras av Moderaternas bidragstak är markerade i rött.

Bidragstaket skulle, som tabellen ovan visar, inte förändra något för familjer med noll till tre barn. Bara i de fallen då en familj har fyra barn så riskerar familjen att slå i taket. Detta är dock inte helt säkert då Moderaterna inte har specificerat vilken lägsta lön man menar. I vilket fall så är effekten liten. En fyrbarnsfamilj riskerar att förlora 236 kronor i månaden med ett bidragstak.

Bidragstaket, som utgör ett av Moderaternas huvudsakliga vallöften, visar sig således snarare vara en symbolfråga utan substans.

Bidragstaket, som utgör ett av Moderaternas huvudsakliga vallöften, visar sig således snarare vara en symbolfråga utan substans. Det är endast en liten grupp (fyrbarnsfamiljer) som över huvud taget påverkas av förslaget, och de förlorar marginellt i form av några hundralappar mindre i månaden. Det skulle snarare fungera som en marginell, men symbolisk, bestraffning snarare än ökat incitament till arbete.

Efter att ha undersökt effekterna av de två moderata förslagen, som båda strävar efter den moderata devisen att "Arbete ska alltid löna sig bättre än bidrag" kan vi konstatera följande:

- ♦ Inträdesjobben minskar de ekonomiska incitamenten att gå från transferering till arbete. En nyanländ fyrbarnsfamilj skulle till och med förlora ekonomiskt på om en av föräldrarna gick från etableringsersättning till inträdesjobb. Detta i stället för att som i dag få en tillökning med 2 223 kronor i månaden, om en av föräldrarna får ett jobb med lägsta lön.
- ♦ Bidragstaket påverkar inte familjer med noll till tre barn. Fyrbarnsfamiljer förlorar marginellt, 236 kronor i månaden, på förslaget. Denna ringa summa, för en liten grupp, kan knappast innebära stärkta incitament att gå från transferering till arbete.

6. SLUTSATSER

Denna rapport visar att en mängd moderata påståenden inte stämmer. Detta är påståenden som ligger till grund för de centrala delarna av Moderaternas ekonomiska politik:

- ♦ Att människor väljer att "leva på bidrag" för att det inte lönar sig att gå från "bidrag" till arbete – utan att människor tvärtom förlorar på det.
- ♦ Att bidragsberoendet är ett omfattande problem i Sverige idag.
- ♦ Att det går att stapla flera bidrag på varandra, som sammantaget blir så högt att det behövs ett tak.

Partiets konsekventa försök att bunta ihop olika sociala ersättningar som "bidrag", har visat sig vilseledande. Påståendet att dessa går att stapla på varandra utan särskilda skäl och att de fungerar som alternativ försörjning till lönearbete, har visat sig vara osant. Socialförsäkringar, icke-behovsprövade ersättningar och behovsprövade ersättningar följer alla olika principer, har olika syften, och fyller olika funktioner. Då socialförsäkringar i mångt och mycket finansieras av de försäkrade, och bygger på arbete och inbetalningar till systemet, är det inte applicerbart att ställa dem som alternativ försörjning till lönearbete. De icke behovsprövade ersättningarna betalas ut även till dem med arbete, varför inte heller de kan ställas som alternativ till lönearbete. På grund av de krav och villkor som ställs på de som mottar behovsprövade ersättningar, är det svårt att hävda att människor kan välja att "leva på bidrag" i stället för att arbeta.

Påståendet att det så skallade "bidragsberoendet" är stort visade sig inte stämma. Andelen av befolkningen som befinner sig i de sociala transfereringssystemen är den lägsta sedan 1981. Det är inte en av sju som lever på bidrag, som Moderaterna påstår. I stället handlar det om cirka en av 40 personer som saknar egen försörjning, och därför lever på etableringsersättning eller ekonomiskt bistånd.

Påståendet att det så kallade 'bidragsberoendet' är stort visade sig inte stämma.

”

Moderaterna hävdar att flerbarnsfamiljer runt om i landet, och särskilt nyanlända,

förlorar ekonomiskt på att ta ett jobb. Detta har visat sig, genom en rad olika exempel, vara osant. Samtliga nyanlända familjer som vi undersökt, där båda vuxna mottar etableringsersättning, tjänar tydligt ekonomiskt på att en av föräldrarna får ett heltidsjobb med lägstalön. Familjens disponibla inkomst ökar i samtliga fall med flera tusenlappar per månad. Detsamma gäller familjer där en av föräldrarna går från arbetslöshetsersättning till lönearbete. För de familjer där båda föräldrarna saknar egen försörjning, och därför lever på ekonomiskt bistånd, finns det fall där de tydligt inte tjänar ekonomiskt på att en av dem får arbete. Detta kan tyckas märkligt vid en första anblick. Men det ska ses i ljuset av villkoren för att motta ekonomiskt bistånd. Nämligen total insyn i privatekonomi och ingen rätt att äga tillgångar, kapital, bostad eller fordon. Allt detta understryker att systemet alltjämt har starkt inbyggda sociala och ekonomiska incitament att gå från ekonomiskt bistånd till lönearbete.

Slutligen har effekterna av Moderaternas två förslag *inträdesjobb* och *bidragstak* utvärderats. Tvärtemot den uttalade intentionen, så innebär inträdesjobben att det lönar sig mindre att gå från sociala ersättningar till arbete. De ekonomiska incitamenten att börja arbeta sjunker då förslaget innebär en reell sänkning av lägstalönen på arbetsmarknaden. För en nyanländ fyrabarnsfamilj innebär införandet av *inträdesjobb* att familjen förlorar 514 kronor i månaden på att en av föräldrarna får ett jobb. Detta i stället för att tjäna 2 223 kronor i månaden som är fallet i dag. Det andra förslaget, införandet av ett *bidragstak*, visar sig ha en marginell påverkan. Alla hushåll med noll till tre barn påverkas över huvud taget inte av förslaget. Fyrabarnsfamiljer får några hundralappar mindre att röra sig med varje månad. Förslaget tycks därför mest handla om symbol- och plakat-politik, snarare än att förändra människors incitament till arbete.

LITTERATURFÖRTECKNING

Aftonbladet. (19 oktober 2016). *Regeringen inför ny hård bidragskontroll*. Hämtat från Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/J130oX/regeringen-infor-ny-hard-bidragskontroll>

Aftonbladet. (2 maj 2017). *M: skärp kraven på socialbidragstagare*. Hämtat från Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/pyVWW/m-skarp-kraven-pa-socialbidragstagare>

Aftonbladet. (30 maj 2018). *S: Avskaffa allmän visstidsanställning*. Hämtat från Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/21klQ4/s-avskaffa-allman-visstidsanstallning>

Arbetsförmedlingen. (2017). *Arbetsförmedlingens årsredovisning*. Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen. (17 juli 2018). *Ersättning från a-kassa*. Hämtat från Arbetsförmedlingen: <https://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssookande/Stod-och-service/Ersattning-fran-a-kassa.html>

Arbetsförmedlingen. (13 juli 2018). *Etableringsersättning*. Hämtat från Arbetsförmedlingen: <https://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssookande/Stod-och-service/Ny-i-Sverige/For-dig-i-etableringsprogrammet/Etableringsersattning.html>

Ekonomifakta. (19 juni 2018). *Sysselsättning*. Hämtat från Ekonomifakta: <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Sysselsattning/Sysselsattning-per-manad/>

Ekonomifakta. (7 maj 2018). *Sysselsättningsgrad*. Hämtat från Ekonomifakta: <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Sysselsattning/Sysselsattningsgrad/>

Försäkringskassan. (2017). *Socialförsäkringen i siffror 2017*. Försäkringskassan.

Försäkringskassan. (13 juli 2018). *Barnbidraget*. Hämtat från Försäkringskassan: https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/nar_barnet_ar_fott/barnbidrag

Försäkringskassan. (13 juli 2018). *Bostadsbidrag*. Hämtat från Försäkringskassan: https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/bostadsbidrag_barnfamiljer

Försäkringskassan. (13 juli 2018). *Föräldrapenning*. Hämtat från Försäkringskassan: https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/nar_barnet_ar_fott/foraldrapenning?gclid=Cj0KCQjwm6HaBRCbARIsAFDNK-hWOHQ0I4UMMvdZKzweWdKV3KuxAL2XJDi53QJVnr-bHS11L6TiQpIaAqwzEALw_wcB

Försäkringskassan. (17 juli 2018). *Sjukpenning*. Hämtat från Försäkringskassan: <https://www.forsakringskassan.se/myndigheter/arbetsformedlingen/forsakring/sjukpenning>

Försäkringskassan. (13 juli 2018). *Underhållsstöd*. Hämtat från Försäkringskassan: https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/for_foraldrar_som_inte_lever_ihop/barnet_bor_hos_dig/underhallsstod_nar_barnet_bor_hos_dig

- Finansdepartementet. (2017). *Det ekonomiska läget*. Regeringen.
- IAF. (24 juli 2017). *Årsredovisning*. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Hämtat från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen: <http://externastat.iaf.se/report.aspx?ID=114>
- IAF. (23 augusti 2017). *Finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen*. Hämtat från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen: <http://www.iaf.se/Fakta/Finansieringen-av-arbetsloshetsforsakringen/>
- ISF. (2014). *Utvecklingen av socialförsäkringsförmåner sedan 1990-talet*. Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringen.
- Korpi, W., & Palme, J. (1998). The Paradox of Redistribution and Strategies of Equality: Welfare State Institutions, Inequality, and Poverty in the Western Countries. *American Sociological Review*, Vol. 63, No. 5, pp. 661-687.
- Kristersson, U., & Svantesson, E. (1 maj 2018). "Vi vill satsa på välfärden – och minska bidragen". Hämtat från Dagens Nyheter Debatt: <https://www.dn.se/debatt/vi-vill-satsa-pa-valfarden-och-minska-bidragen/>
- LO. (4 juni 2012). *Arbetslöshetsförsäkring*. Hämtat från Landsorganisationen i Sverige: http://www.lo.se/start/politiska_sakfragor/arbetsloshetsforsakring
- LO. (6 april 2018). *Den svenska modellen – välfärd*. Hämtat från Landsorganisationen: [https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vres/lo_1366026597536_valfard_swe_pdf/\\$file/Valfard%20SWE.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vres/lo_1366026597536_valfard_swe_pdf/$file/Valfard%20SWE.pdf)
- Migrationsinfo. (20 april 2016). *Frågor och svar om etableringsersättningen*. Hämtat från Migrationsinfo: <https://www.migrationsinfo.se/fragor-och-svar-om-etableringsersattningen/>
- Migrationsinfo. (18 april 2018). *Etableringsersättning*. Hämtat från Migrationsinfo: <https://www.migrationsinfo.se/arbetsmarknad/etableringsreformen/etableringsersattningen/>
- Moderaterna. (7 juli 2016). *Bidragstak – för stärkt arbetslinje*. Hämtat från Moderaterna: <https://moderaterna.se/bidragstak-starkt-arbetslinje>
- Moderaterna. (15 augusti 2017). *Alliansen: Inträdesjobb – för fler i arbete*. Hämtat från Moderaterna: <https://moderaterna.se/alliansen-intradesjobb-fler-i-arbete>
- Moderaterna. (28 mars 2017). *Moderaterna: Tre utgångspunkter för en alliansbudget*. Hämtat från Dagens Industri: <https://www.di.se/opinion/moderaterna-tre-utgangspunkter-for-en-alliansbudget/>
- Moderaterna. (2 maj 2018). *Jobb och välfärd före bidrag – Moderaternas ekonomiska vårmotion 2018*. Hämtat från Moderaterna: <https://moderaterna.se/jobb-och-valfard-fore-bidrag-moderaternas-ekonomiska-varmotion-2018>
- Moderaterna. (11 maj 2018). *Sverige behöver en genomgripande bidragsreform*. Hämtat från Moderaterna: <https://moderaterna.se/sverige-behover-en-genomgripande-bidragsreform>
- Persson, C. (2018). *Sociala ersättningar*.
- SCB. (21 mars 2018). *Befolkningsstatistik*. Hämtat från Statistiska centralbyrån: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>
- Socialstyrelsen. (13 september 2017). *Statistik om ekonomiskt bistånd*. Hämtat från Socialstyrelsen: <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikefteramne/ekonomisktbistand>
- Socialstyrelsen. (Juni 2018). *Öppna jämförelser – ekonomiskt bistånd*. Hämtat från Socialstyrelsen: <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajamforelser/ekonomisktbistand>
- Stockholms stad. (10 januari 2018). *Ekonomiskt bistånd*. Hämtat från Stockholms stad: <http://www.stockholm.se/FamiljOmsorg/Socialt-och-ekonomiskt-stod/Ekonomiskt-stod-och-radgivning/Ekonomiskt-bistand/>
- Svantesson, E. (31 december 2016). *Arbete ska alltid löna sig bättre än bidrag*. Hämtat från Aftonbladet Debatt: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/VvmwV/arbete-ska-alltid-lona-sig-battre-an-bidrag>

Svantesson, E. (9 maj 2018). M: I vårt Sverige ska det inte löna sig att gå på bidrag. Hämtat från Dagens Samhälle: <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/m-i-vart-sverige-ska-det-inte-lona-sig-att-ga-pa-bidrag-22083>

Svantesson, Elisabeth. (2 maj 2018). M: "Bidrag får aldrig överstiga lönen". Hämtat från Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/a2BgL5/m-bidrag-far-aldrig-overstiga-lonen>

Tankesmedjan Tiden vill stimulera
progressiv debatt kring de avgörande frågor
samhället står inför: globaliseringen, klimatet, arbetslös-
heten och den ökande ojämlikheten i resurser och möjligheter.

Tankesmedjan Tiden vill visa att det är möjligt att göra progressiv politik i en tid som
är både globaliserad och lokal. Vi vill visa att en sådan politik varken behöver vara dogmatisk,
låst vid sin historia eller ett resultat av kortsiktiga kampanjstrategier och triangulering.

Vi ger bland annat ut debattskrifter, tar fram rapporter
och ordnar seminarier.

Tankesmedjan Tiden innefattar även tidskriften
Tiden Magasin.

TANKESMEDJAN TIDEN
BOX 522, 101 30 STOCKHOLM

tankesmedjantiden.se